

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

№2
2026

SERVIS

ILMIY-AMALIY JURNAL 2026 -yil, 2-soni

Muassis: Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 2008-yil 31-dekabrda
0561-raqam bilan ro‘yxatga olingan.
O‘zR OAK Riyosatining 19.03.2017 y., 239/5-sonli qarori bilan e’tirof etilgan

Tahririyat a’zolari:

Mas’ul kotib:

i.f.d., prof. M.Q.Pardayev

Muharrirlar:

i.f.d., dotsent F.A.Safarov
PhD, dotsent I.M.Pardayeva
PhD, I.Sh.Ernazarova

Texnik muharrir:

katta o‘qituvchi F.O.O‘roqov

Korrektor:

PhD, dotsent v.b.
T.I.Yahyoyev

Sahifalovchi:

PhD, dotsent v.b.
H.N.Ochilova

1 yilda 4 marotaba
chop etiladi.

**O‘zbekiston hududida
tarqatiladi.**

Tahririyat manzili:

140100, Samarqand shahar,
Amir Temur ko‘chasi, 9-uy,

tel.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

faks: +998(366)231-12-53
el.pochta:

samisiservis@mail.ru

Tahrir hay’ati raisi:

M.E.Po‘latov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori,
i.f.d., professor

Tahrir hay’ati raisi o‘rinbosari:

O.M.Pardayev – SamISI prorektori, iqtisod fanlari doktori,
professor

Tahrir hay’ati a’zolari:

M.M.Muxammedov – SamISI professori, iqtisod fanlari
doktori

D.R.Zaynalov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

O.M.Murtazayev – TDIUSF direktori, iqtisod fanlari doktori,
professor

M.R.Boltabayev – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

R.X.Ergashev – QarMII professori, iqtisod fanlari doktori

B.K.G‘oibnazarov – iqtisod fanlari doktori, professor

I.S.To‘xliyev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

K.B.Urazov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

D.H.Aslanova – iqtisod fanlari nomzodi, professor

Q.J.Mirzayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

B.I.Isroilov – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

G.M.Shodiyeva – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

S.N.Toshnazarov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

R.N.Normaxmatov – SamISI professori, texnika fanlari doktori

A.Bektemirov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

M.T.Alimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Z.Dj.Adilova – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

Sh.O.Quvondiqov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

L.N.Xalikova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

F.A.Safarov – SamISI dotsenti, iqtisod fanlari doktori

A.M.Karimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

I.B.Mattiyev – SamISI professori, pedagogika fanlari doktori

B.F.Boronov – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

A.N.Xoliqulov – SamISI professori, iqtisod fanlari nomzodi

X.A.Raximov – SamISI dotsenti, PhD

S.A.Babanazarova – SamISI dotsenti, PhD

H.N.Ochilova – SamISI dotsenti v.b., PhD

I.R.Berdikulova – SamISI dotsenti v.b., PhD

A.Q.G‘apparov – SamISI dotsenti v.b., PhD

TURIZM VA MEHMONXONA XO‘JALIGI	
Jahongir Rasulovich Zaynalov, Muxabbat Ismatjon qizi Umirzoqova Kambag‘allikni qisqartirishda turizm xizmatlarining o‘rni	63
Озода Мамаюнусовна Пардаева “Ақлли туризм” соҳасида оилавий тадбиркорлик тизимини ривожлантириш йўналишлари	67
Райхона Садриддиновна Амриддинова, Мехринисо Мирзохидовна Кахрамонова Тренды устойчивого туризма и их применение в Узбекистане	71
Farida Abduxalimovna Axmedjanova, Kamola Abdumurodova, Dilnoza Shokirova O‘zbekistonda turistik xizmatlarni standartlashtirish va sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirish yo‘llari	77
Ziyovuddinxon Toshbolta o‘g‘li Bakayev Turizm va mehmondo‘stlik industriyasida turistik dala hovlilar tomonidan ko‘rsatilayotgan xizmatlar samaradorligini oshirish yo‘llari	80
Камилла Бахромовна Суюнова Современные маркетинговые подходы в туризме	87
Muhriddin Husniddin o‘g‘li Qilichov Buxoro tarixiy markazidagi meros obyektlarida turistik sig‘im imkoniyatlari	91
Raxmatulla Hayitboyev, Bobir Zoirovich To‘qsonov Buxoro viloyatida turizmni rivojlantirish istiqbollari	98
Лариса Алижоновна Мусабаева, Тимур Ибодуллаевич Ибрагимов Гули Авазхон қизи Ганиева Оценка конкурентоспособности туристических предприятий на региональном рынке	102
Nurbek Janon o‘g‘li Toshev Mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda turizm sohasining konseptual modelini takomillashtirish	105
Raxmatulla Hayitboyev, Shohzod Baxtiyor o‘g‘li Sadinov, Feruz Yorqin o‘g‘li Hasanov Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish istiqbollari	110
Nilufar Xabibjonovna Xolboyeva, Rayxona Sadriddinovna Amriddinova Gruziya tajribasi asosida O‘zbekistonning rekreatsion turizm sektorini rivojlantirish imkoniyatlari	113
Kamol Sharifovich Yuldashev Buxoro viloyatida avtoturistlar uchun “Avtoturargoh” loyihasini amalga oshirish istiqbollari	116
Temurbek Salomov Ziyorat turizmining barqarorligini oshirish va xizmatlar sohasiga ta’siri	122
MENEJMENT VA MARKETING	
Azizjon Isroiljonovich Ibroximov, Mashxura Toirxonovna Alimova Oliy ta’lim muassasalarida KPI tizimini samarali joriy etish va yuritish	126
Xilola Nematovna Ochilova Boshqarish tizimida raqobatbardoshlikni oshirishda karyerani rivojlantirish texnologiyalarining ahamiyati	130
Navruzbek Zarifovich Niyatov Xizmat ko‘rsatish sohasida boshqaruvni takomillashtirish	135
Samar Safarovich Bozorov Mintaqa milliy turizm bozorining kotent marketing brendining shakllanish darajasi	139
Sadulla Shodiyevich Urazov Tashkilot boshqaruvida CAPI modelidan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari	143

Xilola Nematovna Ochilova – SamISI, “Menejment” kafedrası dotsenti v.b., PhD

BOSHQARISH TIZIMIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA KARYERANI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshqarish tizimida raqobatbardoshlikni oshirishda karyerani rivojlantirish texnologiyalarining ahamiyati, karyerani boshqarish tizimlari, global miqyosda malaka oshirish va kasbiy rivojlanish uchun onlayn ta’lim platformalari yordamida yangi texnologiyalar va metodologiyalar bilan tanishish imkoniyatlari yoritib berilgan. Karyerani rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh bo’lish uchun insonlarning malakalarini rivojlantirish, moslashuvchanlik va shaxsiy yondashuvlarni kuchaytirishda imkoniyatlardan foydalanish lozimligi ko’rsatib berilgan.

Kalit so’zlar: boshqaruv, boshqarish tizimi, karyera, karyerani rivojlantirish texnologiyalari, onlayn ta’lim platformalari, mehnat bozori, raqobatbardoshlik, inson resurslarini samarali boshqarish.

Kirish. Karyerani rivojlantirish texnologiyalari sohasida yangi yondashuvlar va innovatsion metodlar insonlarning kasbiy malakalarini oshirish, ish o’rinlarining kengayishi va iqtisodiy o’sishga turtki bo’lishga xizmat qilmoqda. Bu texnologiyalar zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, sun’iy intellekt, ma’lumotlar tahlili va onlayn ta’lim platformalarini o’z ichiga oladi, bu esa karyera rivojlanishini yanada samarali va shaxsiylashtirilgan qilish imkonini yaratadi. Tarixan, 2000-yillardan boshlab internet va mobil texnologiyalar yordamida karyera rivojlantirish texnologiyalarining rivojlanishi keng imkoniyatlar yaratdi. Yoshlar, ish qidiruvchilar va malakali mutaxassislar uchun bu yondashuvlar malakalarni oshirish va yangi ish o’rinlarini topish uchun muhim vositaga aylandi.

Karyera rivojlanish texnologiyalari asosiy tushunchalariga karyera boshqarish tizimlari, individual baholash, professional orientatsiya va malaka oshirish strategiyalari kiradi. Ayniqsa, sun’iy intellekt va ma’lumotlar tahlili amaliy qo’llanilishi, shaxsiy malakalar va bozor talablari o’rtasidagi muvofiqlikni aniqlashda muhim rol o’ynaydi. Masalan, kariyerani boshqarish dasturlari shaxsiy ma’lumotlar va malaka profilingiga asoslanib, shaxsga mos ish imkoniyatlarini taklif qiladi. Bu texnologiyalar zamonaviy ishchilarning malakasini oshirishda, yoshlar va ish qidiruvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratishda va kompaniyalar uchun malakali kadrlarni jalb qilishda muhim ahamiyatga ega.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Boshqarish tizimida raqobatbardoshlikni oshirishda karyerani rivojlantirish texnologiyalarining ahamiyati masalalari ko’plab xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Ushbu tadqiqotlarda karyerani rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh bo’lish uchun insonlarning malakalarini rivojlantirish, moslashuvchanlik va shaxsiy yondashuvlarni kuchaytirish bo’yicha turli yondashuvlar asosida yoritib berilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada boshqarish tizimida raqobatbardoshlikni oshirishda karyerani rivojlantirish texnologiyalarining ahamiyati tadqiqot qilish jarayonida turli metodologik yo’nalishlardan, xususan, induksiya va deduksiya, zamon va makon, miqdor va sifat, tahlil va sintez, tizimli va mantiqiy tahlil kabi metodologik yondashuvlardan foydalanilgan.

Tahlil va natijalar. Hozirgi vaqtda, ushbu sohada olib borilayotgan tadqiqotlar sun’iy intellekt va ma’lumotlar tahlilining karyera rivojlanishiga ta’sirini o’rganishga qaratilgan. Mashinalarni o’qitish texnologiyalari yordamida, shaxsiy malakalar va bozor talablarining muvofiqligi aniqlanmoqda, bu esa shaxsiy rivojlanish va mehnat bozori talablariga moslashuvchanlikni oshiradi. Biroq texnologik rivojlanish bilan bog’liq muammolar ham mavjud bo’lib, ularga ma’lumotlarning maxfiyligi, texnologik tafovutlar va inson omilining muhimligini unutmaslik kiradi. Infratuzilma va resurslar yetishmasligi ham keng joriy etish uchun to’sqinlik qilishi mumkin. Shunday qilib, karyerani rivojlantirish texnologiyalari insonlarning kasbiy hayotini shaxsiylashtirish, samaradorlikni oshirish va raqobatbardosh bo’lish uchun muhim vositadir. Bu sohada olib borilayotgan tadqiqotlar, kelajakda yanada rivojlanishi va kengayishi uchun katta imkoniyatlar ochib beradi. Ularning rivojlanishi, zamonaviy mehnat bozorining talablarga moslashishida muhim rol o’ynaydi va inson resurslarini samarali boshqarish uchun asosiy omil hisoblanadi.

Karyera rivojlanish texnologiyalarining asosiy tushunchalari zamonaviy mehnat bozorining dinamik va o'zgaruvchan talablari bilan bog'liq holda shakllanmoqda. Bu texnologiyalar, asosan, insonlarning kasbiy malakalarini oshirish, ularni yangi imkoniyatlar bilan ta'minlash va shaxsiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Ularning rivojlanishi bilan bog'liq asosiy tushunchalar va modelar mavjud bo'lib, ular karyera boshqaruvi, shaxsiy malakalar va bozor talablarining muvofiqligi, shuningdek, texnologiyalarning shaxsiylashtirilgan yondashuvlarini o'z ichiga oladi.

Karyera rivojlanish texnologiyalari ichida eng muhim elementi – bu karyera boshqarish tizimlari. Bu tizimlar insonlarning kasbiy yo'llarini rejalashtirish, malakalarni baholash va mos keladigan ish o'rinlarini taklif qilish imkonini beradi. Bu jarayon individual assessment, ya'ni, shaxsiy qobiliyatlar va malakalarni aniqlashdan boshlanadi, keyin esa professional orientatsiya va malaka rivojlantirish strategiyalari bilan davom etadi. Bu yondashuvlar, insonlarning o'z imkoniyatlarini to'g'ri baholash va kelajakdagi maqsadlariga erishish uchun muhim vositaga aylanmoqda.

Shuningdek, texnologik rivojlanishning asosiy tushunchalaridan biri – bu shaxsiy malakalar va ularni bozor talablariga moslashtirish muammosidir. Sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili yordamida, insonlarning malakalarini aniqlash va bozor talablariga mos keladigan yo'nalishlarni belgilash mumkin bo'lmoqda. Bu esa, malakalarni individual tarzda rivojlantirish va kasb tanlash jarayonini yanada shaxsiylashtirilgan qilish imkonini beradi. Masalan, kariyerani boshqarish platformalari, shaxsiy profil va ma'lumotlar asosida, inson uchun eng mos keladigan ish joylarini taklif qilishi bilan ajralib turadi.

Yana bir muhim tushuncha – bu texnologik yondashuvlarning bozor talablariga mos kelishidir. Bu modelda, sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili yordamida, shaxslarning malakalarini va bozor talablarini muvofiqlashtirish uchun mashinalarni o'qitish texnologiyalari keng qo'llanilmoqda. Bu usul bilan, insonlarning imkoniyatlari va ehtiyojlarini aniqroq tushunish, shuningdek, shaxsiy malakalar va talablar o'rtasidagi muvofiqlikni ta'minlash mumkin bo'lmoqda. Bu yondashuvlar, ayniqsa, yoshlar va yangi ish qidirayotganlar uchun, kasbiy yo'nalishlarni tanlashda muhim yordam bo'lib qolmoqda.

Karyera rivojlanish texnologiyalarining muhim elementlaridan biri onlayn ta'lim platformalari bo'lib, ularning o'ri va roli zamonaviy mehnat bozorida tobora ortib bormoqda. Bu platformalar nafaqat malakalarni oshirish uchun imkoniyatlar yaratadi, balki shaxsiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashda, hamda o'zaro ta'lim va tajriba almashish jarayonlarini rivojlantirishda muhim vositaga aylangan. Ular yordamida yoshlar va ishchilarga dunyo bo'ylab malaka oshirish imkoniyati beriladi, shuningdek, ular o'zlarining kasbiy yo'nalishlarini kengaytirish va mustahkamlash uchun keng imkoniyatlar bilan tanishadilar.

Bir nechta asosiy afzalliklar onlayn ta'lim platformalarining karyera rivojlanishida muhim rol o'ynashida namoyon bo'ladi. Birinchidan, ularning ta'lim materiallari va kurslari keng qamrovli va moslashuvchan bo'lib, har bir shaxsning ehtiyojlari va malaka darajasiga mos ravishda tayyorlanadi. Bu platformalar yordamida, insonlar o'z malakalarini individual tarzda rivojlantirishlari mumkin, bu esa, o'z navbatida, bozor talablariga mos keladigan kadrlarni tayyorlash jarayonini yanada samarali qiladi.

Ikkinchidan, onlayn ta'lim platformalari yordamida yangi texnologiyalar va metodologiyalar bilan tanishish imkoniyati kengayadi. Bu platformalar zamonaviy innovatsiyalarni, jumladan, sun'iy intellekt asosidagi interaktiv kurslar, virtual laboratoriyalar va amaliy mashg'ulotlarni taqdim etadi. Bu esa, nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, onlayn ta'lim platformalarida taqdim etiladigan kurslar va sertifikatlar, ish beruvchilar tomonidan qabul qilinib, ish qidiruvchilarning raqobatbardoshligini oshiradi.

Uchinchidan, onlayn platformalar yordamida shaxslar o'z vaqtlarini va resurslarini samarali boshqarish imkoniyatiga ega bo'ladi. Ularning ta'lim jarayoniga qatnashishi uchun belgilangan qat'iy jadval yoki joyga bog'liq bo'lmasdan, ular o'z ehtiyojlariga mos ravishda o'quv rejasini tuzishlari mumkin. Bu esa, ayniqsa, ish bilan band bo'lganlar yoki o'qishni davom ettirayotganlar uchun juda qulaydir. Boshqa tomondan, onlayn ta'lim platformalarining rivojlanishi bilan, ularning texnologik imkoniyatlari ham kengaymoqda, masalan, sun'iy intellekt

yordamida shaxsga moslashtirilgan o‘quv rejalarini ishlab chiqish yoki malakalarni baholash.

Yana muhim tomonlaridan biri, onlayn ta’lim platformalarining keng tarqalishi va rivojlanishi bilan, global miqyosda malaka oshirish va kasbiy rivojlanish uchun imkoniyatlar kengaymoqda. Bu platformalar yordamida, insonlar nafaqat o‘z mamlakatlarida, balki butun dunyo bo‘ylab malaka va bilimlarni egallash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa, milliy mehnat bozorlarining raqobatbardoshligini oshirish va insonlarning global miqyosda malakali kadrlar sifatida tanilishiga zamin yaratadi. Shu bilan birga, onlayn ta’lim platformalarining rivojlanishi bilan bog‘liq muammolar ham mavjud bo‘lib, ular orasida texnologik tafovutlar, ma’lumotlarning maxfiyligi va sifat nazorati muammolari joy oladi. Buning uchun, platformalar va ta’lim muassasalari o‘rtasida sifatni nazorat qilish va ma’lumotlarni himoya qilish bo‘yicha hamkorlik kengaytirilmoqda.

Natijada, onlayn ta’lim platformalari karyera rivojlanish texnologiyalarining muhim qismi sifatida, insonlarning kasbiy malakalarini kengaytirish, yangi imkoniyatlar bilan tanishtirish va bozor talablariga moslashishda samarali vositaga aylanyapti. Ularning yordamida, shaxslar o‘z ehtiyojlariga mos keladigan ta’lim yo‘llarini tanlab, maqsadlariga erishishda yanada mustahkam va ishonchli poytaxta yaratish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Bu esa, kelajakda karyera rivojlanishining shaxsiy va ijtimoiy jihatdan yanada kengayishi va rivojlanishi uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Malaka profiling va shaxsiylashtirilgan maslahatlar jarayonida ma’lumotlar tahlil qilish metodlarining rivojlanishi ham muhim ahamiyatga ega. Mashina o‘qitish algoritmlari, katta hajmdagi ma’lumotlar to‘plamidan foydalanib, insonlarning malakalarini va ehtiyojlarini aniqlashda yanada aniqlik va samaradorlikni oshirmoqda. Bu algoritmlar, malakalarga oid katta hajmdagi ma’lumotlarni avtomatik ravishda tahlil qilib, shaxsning ehtiyojlari va bozor ehtiyojlari o‘rtasidagi muvofiqlikni baholash imkoniyatini taqdim etadi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar yordamida, shaxslar uchun individual rivojlanish yo‘nalishlari va o‘quv rejaları ishlab chiqiladi. Bu esa, karyera maslahatchilari va inson resurslari mutaxassislariga, shaxsning o‘z maqsadlariga erishish uchun yanada aniq va shaxsiy yondashuvlarni taklif qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari, sun’iy intellekt va ma’lumotlar tahlili yordamida, shaxslarning rivojlanish jarayonini nazorat qilish va optimallashtirish imkoniyati ham mavjud. Bu, shaxsning rivojlanish darajasi va malaka oshirish ehtiyojlariga mos ravishda, dinamik tarzda maslahatlar va rivojlanish strategiyalarini taklif qilishni o‘z ichiga oladi. Misol uchun, AI yordamida, shaxsning malaka rivojlanishidagi yutuqlari va kamchiliklari aniqlanib, unga mos keladigan yangi o‘quv kurslari yoki amaliy tajribalar tavsiya etiladi. Bu, shaxsning rivojlanish jarayonini shaxsiylashtirish va uni yanada samarali qilish uchun muhim vositadir.

Karyera rivojlanish texnologiyalarining muhim muammolaridan biri – ularning amaliyotda joriy etilishi va bu jarayondagi muvofiqlik muammolari hisoblanadi. Bu muammolar asosan texnologik yondashuvlar va inson omilining o‘zaro muvofiqligini ta’minlash bilan bog‘liq bo‘lib, ularning har biri karyera rivojlanishining samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Birinchidan, texnologik yechimlarning ma’lumotlar maxfiyligi va xavfsizligi muammosi juda dolzarb bo‘lib qolmoqda. Karyera rivojlanish texnologiyalari, ayniqsa, sun’iy intellekt va ma’lumotlar tahliliga asoslangan platformalar, shaxsiy malaka va professional ma’lumotlarni keng miqyosda yig‘adi. Bu esa, noto‘g‘ri qo‘llanilishi yoki himoyasiz saqlanishi natijasida shaxsiy ma’lumotlarning buzilishi, ma’lumotlardan noqonuniy foydalanish xavfini oshiradi. Xususan, ma’lumotlarni xavfsiz saqlash va shaxsiy hayotni himoya qilish uchun zamonaviy kriptografiya va xavfsizlik protokollarini joriy etish zarur bo‘ladi, aks holda texnologik yechimlar ishonchlilikdan mahrum bo‘lib qolishi mumkin.

Ikkinchidan, texnologik tafovutlar va infratuzilma muammolari ham muhim ahamiyatga ega. Karyera rivojlanish texnologiyalarini keng joriy qilish uchun ilg‘or texnologik infratuzilma, yuqori tezlikdagi internet va zamonaviy kompyuter texnologiyalari talab etiladi. Biroq, rivojlanmagan hududlar yoki kam ta’minlangan resurslarga ega bo‘lgan tashkilotlar uchun bu imkoniyatlar cheklangan bo‘ladi. Bu esa, texnologik yechimlarni keng qamrovda joriy etishda muvofiqlik va tenglik muammolarini yuzaga keltiradi. Natijada, bu muammolar, shaxslar va tashkilotlar o‘rtasida malaka va imkoniyatlar muvofiqligini ta’minlashda to‘siq bo‘lishi mumkin.

Uchinchidan, inson omilining muhimligi ham e’tibordan chetda qolmasligi kerak. Texno-

logiyalar yordamida karyera boshqarish tizimlari va maslahat xizmatlari rivojlanayotgan bo‘lsa-da, inson faktorining muhimligi ham mavjud. Shaxslar va ishchilarning texnologiyalarga moslashishi, ularni to‘g‘ri tushunishi va faol qo‘llashi muhimdir. Ba‘zan texnologik yechimlar, insonlarning malakasi va bilim darajasiga mos kelmasligi yoki ularni noto‘g‘ri foydalanishga undashi mumkin. Bu esa, karyera rivojlanishining muvofiqligini buzadi va samaradorlikni pasaytiradi.

Shuningdek, texnologik yechimlarning keng joriy etilishi uchun inson resurslarini tayyorlash va ularni qo‘llash bo‘yicha ta‘lim va treninglar tizimini rivojlantirish zarur. Bu jarayonda, texnologiyalar bilan ishlash va ularni shaxsiy malakalar bilan muvofiqlashtirish bo‘yicha mutaxassislar tayyorlash muhim ahamiyatga ega. Aks holda, texnologik imkoniyatlar va inson resurslari o‘rtasidagi muvofiqlik yetishmasligi, kelajakda karyera rivojlanishining samaradorligini kamaytiradi.

Shu bilan birga, texnologik yechimlarning keng tarqalishi va rivojlanishi bilan bog‘liq muammo – bu texnologik tafovutlarni yengish va barcha qatlamlar uchun imkoniyatlar yaratishdir. Bu uchun davlat va xususiy sektorlar hamkorligida, keng ko‘lamli dasturlar va infratuzilma loyihalarini amalga oshirish lozim. Yoki, texnologik yechimlarni arzonlashtirish va ularni keng ommaga taqdim etish uchun innovatsion yondashuvlar ishlab chiqilishi kerak. Aks holda, texnologik muvofiqlik va imkoniyatlarning cheklanganligi, karyera rivojlanishi jarayonida yangi tarmoqlar va imkoniyatlarning rivojlanishini sekinlashtirishi mumkin.

Texnologik rivojlanish bilan bog‘liq muammolar va muvofiqlikdagi muammolarni hal qilish uchun, ma‘lumotlarni xavfsiz saqlash, infratuzilma imkoniyatlarini kengaytirish, inson omilini hisobga olish va keng qamrovli infratuzilma loyihalarini amalga oshirish muhimdir. Bu muammolarni hal qilish orqali, karyera rivojlanish texnologiyalarining samaradorligini oshirish va ularning ijtimoiy va iqtisodiy manfaatlarini to‘liq amalga oshirish mumkin bo‘ladi.

Texnologik rivojlanish bilan bog‘liq muammolar va ularni hal etish bo‘yicha yangi yondashuvlar karyera rivojlanish texnologiyalarini yanada samarali va ishonchli qilish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu muammolarni hal qilishda, avvalo, texnologik muvofiqlik va muhitga moslashuvchanlik muhim o‘rin tutadi. Birinchi muammo – ma‘lumotlarning maxfiyligi va xavfsizligini ta‘minlash. Sun‘iy intellekt va ma‘lumotlar tahliliga asoslangan platformalar shaxsiy va kasbiy ma‘lumotlarni keng miqyosda yig‘adi, bu esa, noto‘g‘ri foydalanish yoki himoyasiz saqlash natijasida, shaxsiy hayotni buzilish xavfini oshiradi. Buning oldini olish uchun zamonaviy kriptografiya va xavfsizlik protokollarini joriy etish, shuningdek, ma‘lumotlarni shifrlash va autentifikatsiya qilish texnologiyalarini rivojlantirish muhimdir. Bu sohada innovatsion yechimlar – blokcheyn texnologiyalari va keng qamrovli xavfsizlik tarmoqlari, ma‘lumotlarni himoyalashda yangi imkoniyatlar yaratadi, ammo ularning joriy etilishi uchun yuqori malakali mutaxassislar va texnologik infratuzilma talab etiladi. Bu esa, ayniqsa, rivojlanmagan hududlar va kam ta‘minlangan tashkilotlarda muammo bo‘lib qolmoqda.

Ikkinchi muammo – texnologik tafovutlar va infratuzilma cheklovlar bilan bog‘liq. Karyera rivojlanish texnologiyalarining keng tarqalishi uchun yuqori tezlikdagi internet, ilg‘or kompyuter texnologiyalari va zamonaviy ma‘lumotlar bazalari zarur bo‘lsa-da, rivojlangan mamlakatlar va yirik tashkilotlar bu imkoniyatlarga ega bo‘lsa, rivojlanmagan hududlarda bu imkoniyatlar cheklangan. Bu muammo, texnologik yechimlarning keng tarqalmasligiga va ularning samaradorligining pasayishiga olib keladi. Natijada, malaka va imkoniyatlar muvofiqligi buziladi, bu esa insonlar va tashkilotlar o‘rtasida tengsizliklarni keltirib chiqaradi. Bu muammoni hal etish uchun, davlatlar va xususiy sektor infratuzilmani rivojlantirish, internet tarmoqlarini kengaytirish va resurslarni taqsimlash bo‘yicha ilg‘or strategiyalar ishlab chiqishi zarur. Shu bilan birga, texnologik tafovutlarning inson omiliga ta‘siri ham katta. Texnologiyalar bilan ishlash uchun mutaxassislar tayyorlash, ularni to‘g‘ri tushunishga o‘rgatish va ta‘lim tizimini rivojlantirish muhimdir. Bu jarayonda, texnologiyalarga moslashish va ularni samarali qo‘llash uchun doimiy ta‘lim dasturlari va treninglar talab etiladi.

Uchinchidan, inson omilining muhimligi va texnologik tafovutlarning ijtimoiy-iqtisodiy muhitga ta‘siri ham muhim muammo hisoblanadi. Texnologik yechimlar va platformalar rivojlangani sari, ular bilan ishlash uchun maxsus bilim va malaka talab qilinadi. Agar shaxslar va ishchilar bu texnologiyalarga moslashmagan bo‘lsa, ular ularni noto‘g‘ri tushunib, noto‘g‘ri qo‘llashlari mumkin, bu esa karyera rivojlanishining samaradorligini pasaytiradi. Bu muammoni

hal qilish uchun, ta’lim va treninglar tizimini rivojlantirish, inson resurslarini texnologiyalarga moslashtirish bo’yicha strategiyalar ishlab chiqish muhimdir. Boshqa muammo – texnologik tafovutlarning iqtisodiy va geografik muhitga bog’liqligi. Hududlar o’rtasidagi infratuzilma va resurslar taqsimoti muammosi, texnologiyalarning keng tarqalishini va imkoniyatlarning teng taqsimlanishini cheklaydi. Bu esa, shaxslar va tashkilotlar o’rtasida imkoniyatlar muvofiqligini buzadi va rivojlanishdagi tafovutlarni kuchaytiradi. Shu sababli, davlatlar va xususiy sektor infratuzilma rivojlanishini ta’minlash, resurslar taqsimotini yaxshilash va texnologik imkoniyatlarni kengaytirish uchun ilg’or strategiyalarni amalga oshirish muhimdir.

Bundan tashqari, texnologik tafovutlar inson resurslari va malakalaridagi farqlarga ham ta’sir qiladi. Texnologiyalarning rivojlanishi bilan, ular bilan ishlash uchun maxsus bilim va malaka talab etiladi. Agar shaxslar va ishchilar bu texnologiyalarga moslashmagan bo’lsa, ular ularni to’g’ri tushunmasliklari yoki noto’g’ri qo’llashlari mumkin, bu esa karyera rivojlanishining samaradorligini kamaytiradi. Bu muammoni hal etish uchun, doimiy ta’lim va trening dasturlarini ishlab chiqish, texnologiyalar bilan ishlash bo’yicha mutaxassislar tayyorlash va ularni malakali qilish muhimdir. Hamda, texnologik tafovutlarning iqtisodiy va geografik muhitga ta’sirini hisobga olib, resurslar taqsimoti va infratuzilma rivojlanishini ham nazarda tutgan strategiyalar ishlab chiqilishi zarur bo’ladi. Bu yondashuvlar orqali, texnologik rivojlanish bilan bog’liq muammolarni kamaytirish va karyera rivojlanishining takomillashtirilgan tizimini shakllantirish mumkin bo’ladi. Shu bilan birga, innovatsion texnologik yechimlar va davlatlararo hamkorlik, muammolarni hal qilishda muhim rol o’ynashi mumkin. Bu muammolarni hal qilish uchun, ilg’or texnologiyalarni ishlab chiqish va keng joriy etish, shuningdek, inson omilini inobatga olgan holda, hamkorlik va resurslarni taqsimlash muhimdir. Natijada, texnologik rivojlanishdagi muammolarni yengish va ular bilan bog’liq xavflarni minimallashtirish orqali, karyera rivojlanishining barqaror va keng imkoniyatli tizimi

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytganda, karyera rivojlanish texnologiyalari zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh bo’lish uchun imkoniyatlar yaratadi. Ular, insonlarning malakalarini rivojlantirish, moslashuvchanlik va shaxsiy yondashuvlarni kuchaytirishga xizmat qiladi. Bu texnologiyalar, insonlarning kasbiy yo’nalishini aniqlash va rivojlantirishda innovatsion yechimlar taqdim etadi, shuningdek, iqtisodiy o’sishga ham turtki bo’lib, yangi imkoniyatlar ochmoqda. Shu bilan birga, ularning rivojlanishi bilan bog’liq muammolarni hal qilish uchun, ma’lumotlarni himoya qilish va texnologik tengsizliklarni kamaytirish bo’yicha chora-tadbirlar muhimdir, chunki kelajakda karyera rivojlanish texnologiyalari butun dunyo uchun yanada muhim va keng qamrovli bo’lishi kutilmoqda.

Karyerani rivojlanish texnologiyalari hozirgi zamonda insonlarning kasbiy faoliyatini yanada shaxsiylashtirilgan, samarali va moslashuvchan qilishda muhim rol o’ynamoqda. Ushbu tadqiqotda karyera rivojlanishining asosiy tushunchalari, onlayn ta’lim platformalari, karyerani boshqarish tizimlari va sun’iy intellekt asosidagi maslahat xizmatlarining ahamiyati keng yoritildi. Xususan, bu texnologiyalar yordamida shaxslar o’z malakalarini rivojlantirish, mos ish o’rinlarini topish va mehnat bozorining talablariga moslashish imkoniyatiga ega bo’ldi. Onlayn platformalar va karyerani boshqarish tizimlari, shuningdek, sun’iy intellekt texnologiyalarining amaliy qo’llanilishi, insonlarning kasbiy rivojlanish jarayonini optimallashtirishga katta hissa qo’shmoqda.

Shu bilan birga, karyera rivojlanish texnologiyalarining rivojlanishi insonlarning kasbiy hayotini yanada shaxsiylashtirilgan, samarali va moslashuvchan qilishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ular nafaqat yoshlar va ish qidirayotganlar uchun, balki kompaniyalar uchun ham malakali kadrlarni jalb qilish va ularning malakalarini oshirishda asosiy vositaga aylantirilmoqda. Bu texnologiyalar yordamida, insonlarning o’z karyera yo’nalishini aniqlash va rivojlantirish jarayonlari yanada samarali bo’lib, mehnat bozorida raqobatbardoshlikni ta’minlamoqda.

Umuman olganda, karyerani rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy mehnat bozorining ehtiyojlariga mos keladigan, raqobatbardosh va shaxsiy ehtiyojlarga moslashtirilgan yondashuvlarni taqdim etmoqda. Ularning kengayishi va takomillashtirilishi, insonlarning kasbiy malakalarini oshirishda, iqtisodiy o’sishga turtki bo’lishda va jamiyatning umumiy rivojlanishiga katta hissa qo’shmoqda. Shuning uchun, bu sohadagi tadqiqotlar va innovatsiyalarni davom

ettirish, texnologik muammolarni hal qilish va yangi imkoniyatlarni izlash muhim ahamiyatga ega bo‘lib, kelajakda karyera rivojlanishining yangi bosqichlariga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Aliyev, S. Karyera rivojlanishida sun‘iy intellekt texnologiyalarining roli. O‘zbekiston Respublikasi oliy ta‘lim muassasalari jurnal, 2021.
2. Rahimov, A. Onlayn ta‘lim platformalarining karyera rivojlanishiga ta‘siri. Xalqaro ta‘lim va texnologiyalar konferensiyasi materiallari, 2020.
3. Shomurodov, D. Ma‘lumotlar tahlili va shaxsiylashtirilgan maslahatlar: zamonaviy yondashuvlar. Tashkent Davlat universiteti ilmiy jurnali, 2022.
4. Yusuf, M. Karyera boshqaruvi tizimlari va ularning amaliy qo‘llanilishi. O‘zbekiston iqtisodiyot va menejment, 2019.
5. Islomov, B. Texnologik rivojlanish va muammolar: ma‘lumotlarning maxfiyligi va xavfsizlik. Globallashuv va texnologiya, 2023.

Х.Очилова Значение технологий карьерного развития в повышении конкурентоспособности в системе управления	Kh.Ochilova The importance of career development technologies in increasing competitiveness in the management system
Аннотация. В данной статье освещаются значение технологий развития карьеры в повышении конкурентоспособности в системе управления, системы управления карьерой, возможности ознакомления с новыми технологиями и методологиями с помощью онлайн-образовательных платформ для повышения квалификации и профессионального развития в глобальном масштабе. Технологии карьерного развития показывают, что для того, чтобы быть конкурентоспособным на современном рынке труда, необходимо использовать возможности для развития навыков людей, усиления гибкости и личностных подходов. Ключевые слова: управление, система управления, карьера, технологии карьерного развития, онлайн-образовательные платформы, рынок труда, конкурентоспособность, эффективное управление человеческими ресурсами.	Abstract. This article highlights the importance of career development technologies in increasing competitiveness within the management system, career management systems, and opportunities to familiarize oneself with new technologies and methodologies using online educational platforms for advanced training and professional development on a global scale. Career development technologies demonstrate that to be competitive in the modern labor market, it is necessary to utilize opportunities to develop people's skills, enhance flexibility, and strengthen personal approaches. Keywords: management, management system, career, career development technologies, online educational platforms, labor market, competitiveness, effective human resource management.

Navruzbek Zarifovich Niyatov – SamISI, Menejment kafedrası assistent-stajyori

XIZMAT KO‘RSATISH SOHASIDA BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH

Annotatsiya. Ushbu maqolada xizmat ko‘rsatish sohasida boshqaruvni takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari chuqur tahlil qilingan. Xizmatlar sektorining iqtisodiyotdagi o‘rni, boshqaruv samaradorligini oshirish omillari hamda raqamli transformatsiyaning roli statistik ma‘lumotlar asosida yoritilgan. Shuningdek, xizmatlar sifatini oshirish va raqobatbardoshlikni ta‘minlashga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Kalit so‘zlar: xizmatlar sektori, boshqaruv, strategiya, innovatsiya, raqamli iqtisodiyot, xizmat sifati, samaradorlik.

Kirish. Hozirgi global iqtisodiyotda xizmat ko‘rsatish sohasi iqtisodiy o‘sishning asosiy drayveriga aylanmoqda. Ayniqsa, rivojlanayotgan davlatlarda xizmatlar sektorining kengayishi iqtisodiyotning diversifikatsiyasini ta‘minlaydi. Statistik ma‘lumotlarga ko‘ra, O‘zbekistonda xizmatlar sektorining YAIMdagi ulushi 2025-yilda **45–54% oralig‘iga yetgan**. Bu esa ushbu sohaning iqtisodiy ahamiyati ortib borayotganini ko‘rsatadi. Bugungi kunda xizmat ko‘rsatish sohasi milliy iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlaridan biriga aylanib bormoqda. Aholi

ISSN 2091-5187

❧ “SERVIS” ❧

Jurnal Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tahririyat
bo‘limida nashrga tayyorlandi.

15.05.2026-yilda terishga berildi. 26.05.2026-yilda bosishga ruxsat etildi. Ofset
bosma qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84_{1/8}. “Times” garniturasini. Ofset bosma usuli.
Shartli bosma tabog‘i 15,4. Hisob-nashriyot
tabog‘i 14,37. Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 0105A/26

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining
matbaa bo‘limida chop etildi.
Litsenziya № 025316.
Reestr № X-119112.

Manzil: Samarqand shahri, Shoxruh ko‘chasi, 60-uy.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026.